

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se prične novo naročanje na tretje četrtletje. Gg. naročnike prosimo, da naročnino o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slov. Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

„Slovenski Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gl. 50 kr.
Za četrt leta	3 „ 30 „
Za en mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gl. — kr.
Za četrt leta	4 „ — „
Za en mesec	1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr.
Po pošti prejemati „ 3 „ — „

Opravništvo „Slov. Naroda“.

Za Ljubljano važno, a kočljivo vprašanje.

Danes popoldne bode naš mestni zastop nadaljeval razpravo o jako važnej pa ne manj težavnej stvari, s katero se je bavil že skoro vso poslednjo sejo. To je uredba mestnih hiš in kanalov gledé stranišč in tega, kar se v njih zbira.

Stvar je gotovo važna v zdravstvenem oziru in nihče bi pač ne bode ugovarjal, da se do zadnje pičice izvrše nasveti združenih odsekov, če bi to ne prizadevalo sila velicijh stroškov.

Res se ne dá tajiti, da troški v tem vprašanju ne smejo biti izključno merodajni, a ravno tako resnično je, da se le-ti morajo v poštév jemati in sicer v poštév jemati jako temeljito in vestno. Ne bodemo se motili, če trdimo, da utegne nameravana uredba, če se izvêde le v tistih mejah, ki jih določajo odsekovi nasveti, stati — ne sezimo previsoko — nad četrt milijona goldinarjev!

Za naše mesto je to svota, da se uže izplača o njej govoriti. Vrh tega pa smo prepričani, da niti zadostovala ne bode. Zdaj pa vprašajmo, ali se bo s tako ogromno žrtvijo dosegel namen, ki ga ima mesto pred očmi. Zdravstveni oziri zahtevajo, da se zamaše in in zatro viri, od koder vzhajajo in se širijo kužne bolezni ali kjer se vsaj lahko zaredé taci bolezni kalí. Ali smo si v svesti, da z izvršitvijo nasvetovane uredbe kužnim boleznim za vselej zapahnemo duri in hram? O tem nij dvomiti, da bode mnogo boljše nego je dozda; da bi nam bilo pa pomagano temeljito, o tem dvomimo vsaj mi. Okolo stranišč res ne bo toliko smradu nego li zdaj, zato ga bode pa tem več v zduhu, s katerim ga bode veter širil po vsem mestu od jednega konca do drugega in iz nizkih hiš naravnost skozi okna v sosednja višja poslopja, kakor — dim.

Pa vsaj zemlja in voda ne boste okuževali se neprestano! Da, tekoča voda, Ljubljana, po straniščih uže ne bode onesnažena skoro nič; ali je pa to poseben dobiček, to je drugo vprašanje, ker najčistejša Ljubljana kot močvirska voda nij dosta prida. Mestni vodnjaki pa bodo le nekoliko osigurani, ne nepogojno, isto tako vsa mestna zemlja. Gnojne jame pod stranišči se imajo narediti s cementom. Vse je zavisno od tega, kako bodo narejene,

to je, s koliko natančnostjo in vestnostjo. Čim boljše bodo zgrajene, tem dražje bodo, a nemo-goče je ustvariti jih tako, da ne bi mogle pušćati nikdar. Kako lahko počí kje zid, nij treba silnega mraza niti potresa, in skozi spoko bode uhajala koncentrirana kužna sokrvice, pa nihče za to vedel ne bo! Zagovorniki nasvetovane uredbe se skl'čujejo na izkustvo drugih mest. Na to je opomniti, da ta sistem v obće še nij toliko star, da bi se o zanesljivem izkustvu moglo govoriti. Kdo vé, kako se bode o njem sodilo v nekaterih letih. Zdaj še nij mnogo več, nego eksperiment. Zato sicer mi nijsmo nikakor zoper to, da se poskusi makar tudi pri nas, a ostane naj samo poskušnja. Zaradi tega pa nikakor ne sme biti govor o prisilnem vseobćem uvajanju. S tega stališća hvalimo tiste nasvete, stavljené pri poslednjem posvetovanju dné 23. t. m., ki so merili na to, da bi se s prva gospodarji pozivali, naj prostovoljno uredé stranišća svojih hiš po novem tem kopitu. Bomo videli, koliko se jih bode oglasilo in v par letih lahko govorimo dalje. Najprimernejše pa bi bilo vsakako, da mestna gospodarska sama v mestnih hišah začne s to novotarijo in jo ob jednem uvesti skuša v druga javna poslopja, v šole, kasarne, bolnice itd. Po tem potu se bodemo najlaže in najceneje prepričali, ali je sistem res tako hvalevreden ali ne. Tedaj tudi ne bode takoj treba parnega stroja za izpraznjevanje stranišč ali še celo več taci, ampak zadostoval bode manjši stroj, kakor jih imajo drugje celo pri posameznih zavodih n. pr. v celovškeje blaznici.

S tem pa nikakor nehćemo reći, da naj v obće vse ostane pri starem. Mnogo se dá zboljšati tudi s skromnimi sredstvi in na taka naj naš mestni zastop obraća svojo pozornost.

Listek.

Romarska pisma.

V Trstu, 21. junija.

— n. Zgodovinskega pomena je dan, ko je papež oklical, da se imata slovanska apostola Ciril in Metod praznovati po vsem svetu. Vse katoliško slovanstvo je bilo navdušeno. In navdušenje je vskipelo, ko se je zvedelo, da bi sv. Oče, praznujoč prvič ta praznik, praznoval ga rad sredi Slovanov. Da bi tudi jaz bil mej tistimi, ki se bodo o tej priliki poklonili sv. Očetu, da bi tudi jaz videl lepo Italijo, o tem se mi pred tremi tedni še sanjalo nij.

Kako sem se razveselil, ko so bile kar najedenkrat odstranjene vse zapreke in jaz na potu v srečno mesto, v Rim!

Davi ob šestih se je nas zbralo pet slovenskih romarjev s Kranjskega na ljubljanskem kolodvoru in brzovlak nas je odvel v Trst.

Dasi sem se tako veselil romanja, vendar mi je bilo nekako tesno pri srci, ko se je vlak začel pomikati. Vozili so se z nami vred tudi štirje Štajarci romarji; mej njimi sem spoznal navdušenega narodnjaka kanonika Herga.

Trst se mi ne bode menda nikdar priljubil. Po polnem slovanska okolica in vsaj po vnanjej podobi popolnem laško mesto, to se mi zdi preveč nenaraven skok.

V Benetkah, 22. junija.

— n. Davi smo odrinili iz Trsta nazaj na Nabrežino, kjer se nam je pridružilo petnajst Hrvatov in dva Slovenca. Ob obali jadranskega morja je bila v vagonu vročina, kakoršne pozneje nijsmo več čutili. Pri Tržiči je pšenica skoro zrela. Kmalu se nam je odprla lepa planjava na jug. Na obeh straneh železniške proge so dobro obdelano njive obrobline s trto, ki se v vrsti vspanja po drevji. V Kormini, zadnjaj avstrijskeje postaji, se tudi zadnjič ofi-

cijalni nemški jezik čuje. Prepeljavši se čez reko Indris smo se pripeljali tudi v blaženo Italijo „redento“, v deželo, „wo die citronen blühen“, blagostanje pa vene. Žito tukaj še nij tako zrelo kakor pri Trstu. Na desnej smo videli faro sv. Petra, kjer prebivajo sami „redenti“ Slovenci. Tagliamento ima za Donavo širok brod a vode za dobro Gradašico. Pri reki izginejo brajde za nekaj časa. Kmalu izginejo pa zadnji hribje z desne in razprostira se suho morje t. j. največja jednoličnost. Povsodi polje s trto in obzora ti ne zakriva ni najmanjši hribček, kolikor daleč vidiš.

Pri Mestre se prikažejo lagune, opominjajoč, da so uže blizu Benetke, kamor smo dospeli o poludveh popoldne. Na kolodvoru je čakalo polno gondolijerjev, ki so po laškeje navadi unisono vpili imena hotelov. Mi smo si izbrali „Sandwirtha“, ki je ravno na nasprotnem konci, Riva degli Schiavoni. Vozili smo se tja jedno uro. V tem hotelu je danes Slo-

Da v izgled omenimo le malenkost! Gnoj in druge snovi, ki se izkldajo iz straniških jam, zdaj kmetovalci prevažajo skozi mesto ali na čisto odkritih vozéh ali v posodah, ki so „zaprte“ blezu tako, kakor sodje z moštom, pri katerih se je bati, da bi jih ne raznesla ogljena kislina. Hvaležni bodemo mestnemu odboru, če za zdaj omisli le vozove s posodami, ki se bodo zapirale popolnem, in ukaže, da sami ti mestni vozje smejo rabiti prevažanju straniške „vsebine“. Isto tako se da izpraznjevanje stranišč in gnojišč uravnati uže zdaj brez silnih troškov tako, da ob strahovitem izpraznjevanji nosovi in pljuča hišnih preb valcev ne bodo preveč v nevarnosti.

Še mnogokaj bi nam bilo navestii mej drugim tudi ziniti o prostoru, kjer se bode nabiral in prodajal gnoj, pa upamo da smo dokazali uže s tem, da nikakor ne gre prena gliti se s skleptom o reči, katera potrebuje vsestranskega mirnega premišljaja in izkustva uže z ozirom na ogromne troške, ki jih bode trpeti gospodarjem, troške, o katerih go spodje še nikakor nimajo pravega pojma, zaradi, česar nam je bil jako po godu predlog, naj mestni zgradbeni urad proračuni, koliko bode veljala gnojna jama po nameravanej osnovi. Čudili smo se, da se to nij zgodilo uže prej, pa da so se navajali samo primeroma površni okrogli zneski!

Da bi mestni naši očetje danes zadeli pravo!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. junija.

Te dni je lvovski poslanec za državni zbor **Wolski** dajal nekaj račun pred svojimi volilci o svojem delovanji, in dasi je on sam član poljskega kluba ter bi uže iz tega uzroka ne smel nič ukreniti, kar bi žalilo zavezniške Poljakov v državnem zboru in škodovalo solidarnosti njega večine, vendar je na neodgovoren način obiral neko frakcijo desne stranke „zaradi znanih Lienbacherjevih predlogov. Se ve, da v obče njegov „speech“ ne bo dosta škodil, a dal je „ustavovernej“ go spôdi priliko, da zdaj svojim vernim kaže, glejte, da smo mi imeli zmirom prav, ko smo trdili, da je zdanja večina v državnem zboru nenaravna, nezadovoljneži se uže oglašajo, le potrpljenje, ta večina bode kmalu razpadla in potem smo zopet mi na konji. S takim neumestnim napadanjem, kakor je ono Wolskega na prijateljsko stranko se tedaj res samo ovira naravni razpad „ustavoverne“ stranke, ker nje omahljivi pristaši dobivajo zopet pogum in še ostanejo v opoziciji zoper vlado in mej temi je večina uradnikov. Zato gospoda vsi avtonomistiški listi obsojajo. „Gazeta Narodowa“

vencev sedem s Kranjskega, štirje s Štajarskega, dva s Koroškega (jeden je g. dr. Müller) in trije z Goriškega.

Popoldne je neki poljski duhoven, ki biva v tem hotelu, aranžiral, da smo se pe ljali na otok Lido, kjer se nas je večina kopala. Od todi smo šli na orjaški zvonik sv. Marka, od koder se vidi vse mesto, in potem v cerkev k večernicam. Tujec strmi, ko stopi v to svetišče, katero živo priča o nekdanjem bogastvu, bogoljubji in umetelnem izkustvu.

Zvečer smo si v gondoli mesto ogledovali. Lepe, monumentalne zgradbe, ki se zdaj krušijo, glasno kličejo: fuit, fuit! Gondolijer nam je kot znamenitost pokazal neki palazzo rekoč: è tutto restaurato. Naposled smo šli na trg sv. Marka, kateri jedin razodeva še zdaj tisti sijaj, kakoršen je bil nekdanj, vse drugo je pa — prošlost!

piše o niem: Dr. Wolski se tudi preje nij nikdar odlikoval s taktom, zmožnostmi in političnim sluhom. Odkar pa živi na Dunaji, zgubil je narodni čut ter se je na vse strani politično diskreditiral. Dr. Wolski je pred svojimi volilci silno lehkomišlno govoril. Svoje nazore zajema iz sovražnih časopisov. Tudi „Czas“ našteva Wolskemu britke resnice.

Denes in jutri vrše se v Pragi volitve v tamošnje **trgovinsko zbornico**. Agitacija je bila na obeh straneh huda, a kakor pri nas, tako tudi praški Nemci ne morejo obstati brez lažij, zavijač, obrekavanj ter sumničenja svojih nasprotnikov. Tako ljubeznjivi so praški Nemci, da o Čebih pišó, da hočejo poslednji vse jude pobiti in jim premoženje vzeti, če ne bi volili Čehov v trgovinsko zbornico.

Vprašanje o **vtelesenji Reke** k Ogrske postaló je zelo zapleteno in kaže se celo, da bode imelo za posledico razdvoj mej Ogrsko in Hrvatsko. V zadnjaji sji hrvatskega zbora bili so pri razpravljanji peticiji zadevajočih reško vprašanje jako burni n-stopi. Opozicija je šla tako daleč, da je dejala, da je v originalneem dokumentu o hrvatsko-ogrskem sporazumljenji pasus gledé Reke ponarejen. Ko pa je zagotovil vladni zastopnik, da se bode o osodi Reke le sporazumno s hrvatskim zborom odločilo, pomirilo je sicer to nekoliko vladno stranko, ne pa opozicije, katera si ne dá odvzeti misli, da se hoče zavleči vtelesenje Vojaške Krajine k Hrvatskeji iz tega uzroka, da bi Hrvatsko prisilili, da odstópi Reko.

V listu od četrtka smo omenili nekega članka „Pester Lloyd“ glede **Hrvatske**. Na tist članek odgovarja „Obzor“ tako-le: Pisati onako, kao što piše „Pester Lloyd“, to može samo magjarski šovinista, a vjerovati u ono, što je tuj napisano, može samo čovjek bez uma i razuma. Članak cilja na riečko pitanje, te je na to proračunan, nebi li se hrvatski sabor okanio povodom podnesenih predstavaka proti odciepljenju Rieke svakoga zaključka, koji nebi bio Magjarom „in odorem suavitatis“. „Obzor“ potom dokazuje, kdo da je već popustil od svojih pravic, ali Hrvatska, ali Magjarska, in pravi, da dela „Pester Lloyd“ politiko terorizma in egoizma, s katero se ne širi ogerska državna ideja, potem pa nadaljuje: Konstatne i navlašne povriede nagodbenoga zakona; težnja, da se svako otvoreno pitanje rieši na očiti uštrb hrvatskih prava, bilo onih, koja su jurve nagodom zajamčena, ili onih, koja nisu jošte riešena; ovo bahato predbacivanje političkoga superioriteta, slučajnim i nepravednim političkim sustavom zadobljenoga; ona nametnička težnja magjarizacije, a u isto doba jasno i glasno izražena mržnja proti svemu što je slavensko, to nisu doista podloge, na kojih bi se imala u Hrvatskoj sagrađiti sgrada ljubavi državne ugarske ideje, već su to potresi, kojima se lomi i obara svaka sveza bilo i proračunanih političkih odnošaja. Navod „P. Lloyd“: „da Hrvatska samo na putu, kojim Rieka stupa, na putu bezobzirnoga priključka na ugarsku državnu ideu može fizički i moralno ozdraviti i ojačati se u narodnom pogledu“, to je njegova bolestna misao, na pol usta izražena, ali odviše bučna. Hrvatska ze priključuje na ugarsku državnu ideu, samo u onoliko, u koliko to zahtieva nagoda, naročita § 1., koji veli: „da kraljevina Ugarska sjedinjena s Erdeljem i kraljevine Dalmacija, Hrvatska i Slavonija sačinjavaju jednu te istu državnu zajednicu“; a o ugarskoj ili magjarskoj državnoj ideji, ob ugarskoj ili magjarskoj državnoj zajednici neima u nagodi ni slovece. Ako dakle nagoda priznaje s jedne strane kraljevinu Ugarsku s Erdeljom, s druge kraljevinu Dalmaciju, Hrvatsku i Slavoniju u jednoj te istoj državnoj zajednici, ta državna zajednica niti je izključivo Ugarska, niti izključivo Hrvatska; dakle ni državna ugarska ideja nemože biti, po zakonu, ugarska. Neka „P. Lloyd“ nepredbaca Hrvatskoj nerad oko njezinoga nužnoga kulturnoga razvitka. Priče li tko taj razvitak, to su Magjari, pa ne samo u poslovih zajedničkih, nego i u poslovih autonomnih. Uza sve to mi se nemarimo mienjati s Ugarskom. Ova „malena država“ kako ju nazivlje „P. Lloyd“, ako i nije predmetom udivljenja svojih suplemenika na i

oko Balkana, imade svoje nutrnje odnošaje tako uređjene na polju nastave i sudstva, dakle na polju svoje autonomije, kao nijedna druga, pa ni Ugarska. Povratite ovoj „malenoj državi“ zaplienjena državna atributa, nevodite politiku podle intrigue proti njoj, postati će ona u kratko vrieme „malena uzorna država“.

Kakor se iz raznih stranij poroča, zastalo bode zbog reškega pitanja utelesenje Vojne Krajine materi zemlji Hrvatskeji.

Sabor je imel zadnji četrtak drugo sejo. Sprejel je Folnegovičev predlog, da se izvoli poseben odbor, kateremu se izročé vse peticije o reškem vprašanji. Izvoljeni so: Mirko Horvat, Mrazović, Miškatojić, Starčević, Subotić, Spevec in Vončina. Starčevićev predlog, za katerega je glasovala i neodvisna narodna stranka, glaseč se: „Vlada se pozove, da zato, ker je veliki župan Reške županije za 18. t. m. sklicano županijsko skupščino odložil na 23. dan t. m. in odredil, da ima skupščina biti v Delnicah namesto v Reki, s čemer je zakon hudo žaljen, ukaže, da so županijske skupščine na sedeži županije“. — bil je s 40 zoper 24 glasov zavržen. K Folnegovičevemu predlogu je izjavil baron Živković, da se bode reško pitanje postavno, tedaj ne brez Hrvatske rešilo.

V **Ogerskeji** pričele so se 24. t. m. volitve, ki bodo trajale do 3. julija. Te ogerske volitve dajejo zopet povod nemškim ustavovernim listom, da hujskajo zoper Slovane. Osobito vé povedati „N. fr. Presse“, da se je v gorenjej Ogerskeji zopet začelo gibanje mej Slovaki in da zahtevajo ti jednakopravnost zá se in da je kot kandidat „slovaške narodne stranke“ nastopil dr. Mihael Mudron. Pri tej prilóžnosti ne more si kaj, da ne bisvarila Magjarov pred Slovaki in jih ščevali proti njim, ob jednem pa tudi proti Taaffejevemu sistemu. Tako piše „N. fr. Pr.“: „Nastop te stranke se more pač kot prvi sad slovanske ére v Avstriji smatrati.“

Do sedaj je znan izid 65 volitev; izmej teh je izvoljenih 39 kandidatov liberalne, 12 zmerne opozicije in 14 neodvisne stranke. — Kakor kaže, zmagala bode vladna stranka z ogromno večino.

Vnanje države.

Iz **Bolgarije** prihajejo vsak dan novi glasovi, iz katerih se pa da o tamošnjih splošnih razmerah le malo povzeti, a toliko več o kneževij brezobzirnosti, ki z vsemi dovoljenimi in še več z nedovoljenimi sredstvi dela na svojem potovanji na to, da bi narod obdelal za svoje namere. In poroča se tudi, da je ukazal bolgarski eksarh Josip vsemu duhovenstvu po Bolgarskeji, da v cerkvi s prižnice doli agitira za kneževe namere. Ob takem pritisku nij čudo, ako ljudstvo resignirano vrže orožje od sebe. Komandirano od svojega popa in spremljano od ruskega vojaka bode šlo ljudstvo na volišče, ali se bode potem čuditi, če izvoljeni kneževi mameški ne bodo branili narodove svobode in njegove ustave, nego če bodo s kneževij podplatov prah — lizali? Žalosten je ta pogled v bolgarsko-slovansko bodočnost.

Na telegram, katerega je Cankov poslal grofu Ignatijevu, odgovoril je ta: Vi se morate obrniti ali do ruskega zastopnika Hitrova v Sofiji, ali pa do kneza Gorčakova. Rusija, ki je Bolgarijo osvobodila sè svojo krvjo, nehče se vmešavati v bolgarske zadeve ter želi Bolgariji red, mir, slogo in blagostanje.

V **Italiji** še nij miru zavoljo marseillskih dogodjajev. Dné 23. t. m. zbralo se je v Palermu okolo sto študentov, ki so šli demonstrativno pred francoski konzulat. Ko pa so prišli vojaki, razpršili so se.

O dogodjajih v Marseillu pišejo „Times“: Nobeden prijatelj Franciji ne more lahkomišlno opazovati to, kar, kakor marseillski nemiri, še ovira zvananje razmere vlade, ki ima uže dosta v notranjem opravitu. Potem izrekajo nadejo, da to ne bode imelo posledice, da bi se Francoska in Italija razprli. Dalje pišo: Republikanska Francija in združena Italija sta naravni zavezniči, naj si namere diplomatov in sklicevanje na očividne interese še tako prizadevajo razdvojiti jih.

Kakor se poroča iz **Aten**, delajo se uže v ministerstvu priprave, da se bode takoj po odstopu mogla začeti administracija novih provincij. Sklenilo se je, da se odstopljeni kraji razdelijo v naslednje provincije ali nomos: 1. Nomos Athamania z 59 vasmi in glavnim mestom Arta. 2. Nomos Estiaotis z 181 vasmi in glavnim mestom Trikkala. 3. Nomos Thessaliotis z 226 vasmi in glavnim mestom Kardica. 4. Nomos Palasciotis z 181 vasmi in glavnim mestom Larissa. 5. Nomos Magnesia z 105 vasmi in z glavnim mestom Volo.

Bode vendar jedenkrat rešeno to grško-turško mejno vprašanje.

O **irskih** zadevah se poroča: Članje kmetske zveze irske so se za zdaj nekoliko umirili ter pripravljajo svoje moči za slučaj irskega upora — ki se bode gotovo vnel, ako bo zemljiški zakon za Irsko zavržen — ter je baje dobro oboroženih okoli 400.000 Ircev. Ako se bode vstanek sploh vnel, posegel bode tako okoli sebe, da bode vladi treba 100.000 vojakov, ki bi upor udušili. Irska je v stanju stalnega brezvladja. Angleška vlada se v parlamentu močno poteguje za irski zemljiški zakon, s katerim upa Irsko popolnem umiriti.

Dopisi.

Iz Trsta 23. junija. [Izv. dop.] („Edinost“ in „Slovenskega Naroda“ dopis v št. 129.) Edinost se v dveh dolgih člankih silovito jezi, da je dopis v št. 129. „Slovenskega Naroda“ svetu odkril resnico ter zavračal ono, kar so drugi mej svet trosili. Ker pa navedenim dogodkom ne more do živga, spravila se je nad dopisnika. To je tist zlobni način političnega bojevanja, ki se ga vselej poprimejo malenkostni ljudje, če nasprotniku stvarno ne morejo do kože. Kaj je mari čitajočemu občinstvu, ali je oni dopis sestavil Peter ali Pavel. Ali bi jaz nasproti „Edinosti“ kaj dokazal, ko bi rekel; Mihec ali Jakec, jaz te uže poznam, ti si spisal „Edinosti“ (štev. 24 in 25) članka „Da se resnica prav spozna, čuti treba dva zvona?“ Prav nič bi s tem ne dokazal, vsaj razsodnemu občinstvu ne, ki ne vpraša: kdo je pisal, ampak kaj je pisal? In pri vsem še nij dognano, ali „Edinost“ res pravo osebo kriviči za dopisnika! Kaj pa je zakrivil oni dopis? Dopis 2. junija je poročal o „lahonskej nestrpljivosti“, ki bi bila izvoljenega dr. Bizjaka zaradi političnih ozirov, zaradi njegovega slovenskega narodnjstva izbacnila iz mestnega zbora. Dne 5. junija je prišel na svetlo članek „Glas vpijočega“, ki opirajoč se na ta dopis isto povdarja. Takrat je tudi v Trstu prijavila „Edinost“ notico: „Nezaslišano pa resnično“, ki je bila pisana v istem smislu. Ta stvar prišla je po tej poti tudi v „Politik“ in „Tribüne“. Potem sem jaz prijel za pero ter 9. junija („Slovenskega Naroda“ št. 129.) zavračal ona poročila očitno povdarjaje, da so drugi uzroki nagibali mestne očete, da so izrekli se zoper dr. Bizjaka. Kdor primerja le navedene date, pač ne bode z „Edinostjo“ rekel, da sem jaz od mestnih očetov moralno in politično umorjenega dr. Bizjaka še jedenkrat izkopal in kot lačna hijena požrl! Čita naj oni dopis od 9. junija in videl bode, da sem jaz le zavrnil neresnico, ki je bila blizo navlašč mej svet raztrošena. Na ta način si pač ne bomo pomagali. Da je res tako, priča tudi „Politik“, ki je po mojem dopisu v „Slovenskem Narodu“ popravila prvo napačno poročilo in rekla: „a dopisnik „Narodov“ nehče prijavljati pravih uzrokov — na korist dr. Bizjaku.“ Za Boga! če so v Pragi in Beči prav čitali in razumeli moj dopis, zakaj ga „Edinost“ v Trstu nehče razumeti? Zakaj mu podtika stvari, katerih v njem nij?

Skoro samo zato, ker sem v drugej polovici dopisa kazal, kako veliko smolo je imela „Edinost“ pri treh volitvah. Če pa mislite mene na led spraviti, trudite se zastoj. Meni se tudi prej nij ljubilo mešati po smradljivem blatu, a vi ste to storili v 133 št. „Slovenskega Naroda“ (14. t. m.) in še obilnejše v „Edinosti“ št. 24. (15. t. m.), le škoda, da nijste segli še globje. S temi dopisi Vašimi ste očitno priznali one uzroke, katere ste prej zakrivali. Dr. Bizjak res lahko reče: Bog me varuj mojih prijateljev, sovražnikov se bodem uže sam ubranil. Čudna doslednost! „Edinost“ (št. 25. od 22. t. m.) pa zopet to taji in znova trdi, da so nedolžnega g. Bizjaka, kaj odličnega slovenskega narodnjaka (!) po krivici t. j. zaradi narodnjstva izključili iz zbora. Da to ni res, v Trstu pač vsak razumnik vé in — mislim tudi Vi sami. Da sedaj to tajite, pač nijste pomislili, v kako zadrego ste spravili „politično“ „Edinost.“ Zakaj se politično društvo ne potegne za svojega nedolžnega kandidata in izvoljenca, za narodnega mučenika?! Zakaj ne vloži protesta pri vladi, če ni drugače celo pri ministertvu, ki nas vendar sedaj ne preganja iz narodne mrznje? Druga zadrega: Izberite ga znova za kandidata, izvolili ga bodo. Potem boste videli kaj bodo storili mestni očete. Tretja zadrega: Pri novej volitvi bodo izvolili vsaj narodnjaka (vsaj jaz si ne morem misliti, da bi izvolili Nemca ali Laha) in pokazalo se bode, da ga mestni očete ne bodo izbacnili. Pa dosta o tej zadevi, ki je po nepotrebnem napravila toliko vriša. Držali se bi bili sklepa pri prvem pogovoru. Ker on nehče ali ne more, tudi politične Edinost zanj več ne more nič storiti. Kako je papirnatata Edinost po tem sklepu mogla prinesiti ono notico?? In papirnatata Edinost je glasilo politične Edinosti. — Vprašanje o dr. Rablju je tako dognano, da se vsak čudi, kako se more njegova izvolitev zagovarjati. Razupita Triesterica se je vlekla zanj ter zabavljala čez Milaniča kot avtonomista. Tudi je Rabljeva minolost vsacega svarila pred njim, kdor koli nij bil ravno slep politik! — Dr. Abrama jaz še omenil nijsem. Gotovo ga vsak spoštuje kot poštenjaka in narodnjaka. A kandidaturo mu je bila Edinost prav usiila. In to je bilo nenaravno. Naravno bi bilo, da bi bila Edinost pogovorila ono peščico Kraških veljakov, ki so bili zoper dr. Tonklja. Edinost je videla, da ima dr. Tonkli ogromno večino goriških volilcev za se. In zasluga Edinosti bi bila potem, ko bi se b'lo svetu naznanilo: Tonkli je izvoljen jedenoglasno. A Edinost je po nepotrebi zavirala slogi, pa brez vspeha; zato sem bil rekel, da je imela smolo pri tej volitvi. Dosledno je „Edinost“ molčala o Tonklijevem delovanju. One notice v političnem pregledu in mej domačimi stvarmi ne pobijajo mojih besedij. Kako živo so le te zadele, pričati predzadnja in zadnja „Edinost“, kateri sta na moj opomin prijavili Tonklijev tehtni govor o srednjih šolah po slovenskih deželah. „Edinost“ prej nij hotela vedeti za Tonklijeve govore, prijavila je le Vitežičev govor, ki se vendar na več mestih nalslanja na rečeni Tonklijev govor. Tonkli je prvokrat govoril za šole 4. maja, drugikat pa 6. maja; Vitežič je govoril 12. maja ter posebno povdarjal šolske razmere v Istri z ozirom na Hrvate. In vendar je „Edinost“ prej neprestano molčala o Tonklijevih govorih, dokler je nijso podrezale moje besede. Ne izgovarjajte se, da nijste imeli prostora. Prostora ima „Edinost“ zmiraj dosti. Na osebne napade mi je treba tem menj odgovarjati, ker lete

na dobro poznano osebo. Tej se pa nij treba nikakor zagovarjati, kolikor jaz poznam njeno življenje in delovanje; če se v svojej skromnosti mej svet ne vriva, kakor se vrivajo drugi, stori pač, prav; vaša ovađuška dopisa v „Edinosti“ (15. in 22. t. m.) jo v tem opravičujeta. Tržaški Slovenci so sodili in — obsodili Vaša dva dopisa: Mnogo kokodajec, pa malo, prav za prav nič jajec. Dokazov, dokazov je treba, ne pa praznih besedij!

Domače stvari.

— (V Rim!) Včeraj dopoldne o 1/2 10 pripeljalo se je z južno železnico v Ljubljano okoli 800 potovalcev, ki so šli v Rim; zastopana so bila vsa severna slovanska plemena, Čehi, Moravani, Poljaki in Slovaki. Tukaj se jim je pridružilo še nekaj Slovencev. Po večini so romarji duhovni. Na tukajšnjem kolo-dvoru čakali so jih Sokolovci s svojo zastavo, zbralo se je tudi mnogo odličnega ljubljanskega občinstva, mej njim č. g. dr. Jarec, g. dr. J. Bleiweis i. dr. Prihajajoči vlak so pozdravljali gromoviti „živeli“, katerim so jednako navdušeno odzdravljali potniki. Sokolovi pevci zapeli so pesen in potem je romarje ogovoril č. g. dr. Jarec. Podravl jih je tudi g. dr. Bleiweis. Na te pozdrave odgovarjali so navdušeno romarji — duhovniki; iz njihovih govorov vel je duh slovanske vzajemnosti. Ker je vlak stal v Ljubljani dve uri, šli so potovalci v stolno cerkev k sv. maši, pri katerej so popevali Čehi, Poljaki, Moravci in Slovaki. Res ginljivo je bilo čuti te glasove v Ljubljani.

— (Odlikovanje.) Rednemu profesorju cerkvenega prava na dunajskem vseučilišču g. dr. Josipu vitezu Čizmanu, našemu rojaku, podeljen je brezplačno v priznanje izvrstne delavnosti naslov in značaj dvornega svetnika.

— (Požar.) V nedeljo zvečer nastala je v ljubljanskej okolici nevihta. V Stopu pri Domžalah užgala je strela poslopje in ga upepelila.

— (Zvezda repatica.) Od dne 23. junija t. l. opazuje se na severnej poluobli zvezda repatica, katero so v Ameriki videli uže 29. maja. Prvi jo je ugledal Amerikanec B. Gould in brzojavil dunajskej zvezdarnici, da je ta zvezda repatica identična z ono, ki se je videla l. 1807. Dolgost repa znaša okoli 10 gradov, Letošnjo jesen videla se bode še druga repatica, tako imenovana Enckejeva.

Razne vesti.

* (Potrese) in baje precej hude so zadnje dni zopet čutili v Zagrebu in na nekaterih krajih Ogrske.

* (Hitri sod.) V Banjaluki sta bila 19. t. m. ustreljena kmeta Babić in Grabrić, baje dva znana roparja.

* (Nihilističko.) V Peterbugu so 18. t. m. zjutraj v Katarinsken kanalu pod zidanim mostom našli 150 funtov črnega dinamita v blazinah od kavčuka; vse je bilo še-le nedavno tja položeno. — V Kijevu so baje prijeli neko Ano Jakimovo, ki se je udeležila 1879. l. napada v Aleksandrovsku in tudi zadnjega usodnega napada na ranjkega carja. Prodajala je namreč v malej sadnej ulici v tolikrat imenovanj kočij sir.

* (Neusmiljen kapetan.) Kapetan Baudry, poveljnik ladiji „George Henry“, imel se je početkom tega meseca pred porotniki v Parizu zagovarjati, ker je bil zatožen, da je umoril svojega morskoga učenca Josipa Anezza, katerega je vzel oktobra meseca 1880. leta na svojo ladijo. Deček je bi star še-le 14 let, ponižen in ubogljiv, a nij imel dobre glave. Kapetan se je večkrat pritožil, da se je v dečku zmotil; učil ga je sam, a če se je deček kaj zmotil, mučil ga je in kaznil silno

surovo. Nekega dne pade deček doli z vrvene lestvice a kapetan mu za kazen strga sè ži-vota vso obleko, vrže ga v ledeno vodo ter ga potem za lase vleče po tleh okolo cele la-dije. Deček je dobival malo jesti, a pomor-ščakom je strogo prepovedal kapetan, da bi mu kdo dajal kruha. Jedenkrat je bil deček 36 ur tešč. Nekega večera vrne se kapetan pijan domov in opazi, da deček spi. Odejo vrže raz njega in nazega postavi na ladijo. Nesrečni deček je moral ondi vso noč stati, neusmiljeni mož pa je stal poleg njega in če se je zaspani deček opotekal, udaril ga je ka-petan z železnim drogom. No, naposled so našli dečka mrtvega pod stopnicami z utrtimi prsi, polnega ran. — Kapetan je bil obsojen na 6 let teške uječe, poprej pa sta mu pred porotniki dva pomorščaka strgala doli epaulette, zlomila mu meč in njega kosove vrgla pod noge.

* (Reportêrjeva sreča.) Neki časopis v Novem Jorku, ki javlja, da se je razletel nekak kanon, piše o tem: „Naš reportêr, ki je vsled eksplozije zgubil desno roko, bil je k sreči ondi ter moramo o tem dogodjaji naše čitalce povse natanko obvestiti“.

* („Coprnija“, ki kaj nese.) Tu na Francoskem dadé se ljudje še na prav na-vadne limance ujeti. Neka gospa Lignan v Charle roi je pripovedovala, da zna „coprati“ ali čarati in da je v zvezi z duhovi. Tički so se kmalu na nastavljenost past ujemali. Neka gospa Debrucques, mati šestim otrokom, je dala čarovnici 4800 frankov, da je le-ta rešila smrti njene otroke. Druga ženka bi rada večno živela; čarovnica je dejala, da je to kaj lahko, samo dobi naj kos Kristove srajce, ki je v Jeruzalemu. Babica neumna naprosi „čarovnico“, naj le gre le-ta po kos srajce Kristove v Jeruzalem, pa jej da na pot 7000 frankov. Pa samo ženske! Zopet jedna, bogata sicer, rada bi pa bila še bogateja, — zato da „čarovnici“ 28.000 frankov, majhna svota — da jej pokaže zaklad! Gospodična Leclerc pa bi se rada omožila, a ne mara nobenega komija, le kakega senatorja bi še vzela za moža; „čarovnica“ ima dobro ime, hajdi k njej, pripo-ročit se jej z 10.000 franki. In tako dalje in infinitum. Ta „čarovnica“ pa ima zdaj pred sodnijo dokazati, s katerimi duhovi da je imela največ opravka.

Javna zahvala.

Blagorodna gospa Ivana Kastelic, soproga tu-kajšnjemu občinskemu glavarju, blagovolila je po-dariti šoli prav lepo iz lipovega lesa izrezano podobo našega križanega Jezusa.

To podobo, katero se je uže tudi blagoslovilo, pustila je prebлага gospa priti iz Ljubljane in stane blezu 20 gld.

To bo gotovo v naše učilnici najlepši kinč, kar je šola do danes jako pogrešala. —

A tudi vrli njen soprog g. Gašper pustil je priti od zvonarja Samasa v Ljubljani izvrsten šolski zvonč, kateri uže več časa visi nad glavnim vhom šolskega poslopja na iz belega kamena prav okusno izsekanem zvončku.

Ta za napredek jako navdušeni rodoljub, kateri ima osobito za našo šolo uže mnogo zaslug, žrtvoval je za to potrebno stvar preko 140 gld. Za tako požrtovalnost izreka šolsko vodstvo v svojem in v imenu tega šolskega okraja najtoplejšo zahvalo. Bog plati! Slava takim plemenitim dobrotnikom!

Voditeljstvo šole v Materiji,
25. junija 1881.

Štef. Debenjak.
učitelj.

VIII. izkaz o darilih za Jurčičev spomenik.

Do sedaj je bilo nabranega . . . 889 gld. 90 kr.
jedna srečka ljubljanskega posojila
in jeden c. kr. cekin.

Temu so dodali:

Tomšič Ivan	1	"	"
Dr. Šifrer Ivan v Tyrnau	5	"	"
Remie Fran	1	"	"
Dr. Krek Gregor v Gradci	5	"	"
Valentinčič Ignacij	2	"	"
Gregorčič S. v Rifenbergu	5	"	"
Valenta Vojteh	2	"	"
Dr. Bleiweis Karol	5	"	"

Skupaj 915 gld. 90 kr.

jedna srečka ljubljanskega posojila in jeden c. kr. cekin.

Gostilna

z vrtom in kegljiščem

se odda v najem od sv. Mihela naprej. Kje? pové
opravnštvo „Slovenskega Naroda“. (372—2)

Izdatelj in urednik Makso Armic.

Dunajska borza 27. junija

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76	gld.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	"	60	"
Zlata renta	93	"	50	"
1860 drž. posojilo	131	"	40	"
Akcije narodne banke	822	"	"	"
Kreditne akcije	354	"	50	"
London	116	"	95	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	28	"
C. kr. cekini	5	"	52	"
Državne ma ke	57	"	—	"

Broj 872.

(378—1)

Oglas.

Kralj. kotarski sud u Čabru daje ovim na zna-nje, da je usled molbe naslednikah pokojnog Antona Hudolina, trgovca in posednika u Prezidu, uz odobre-nje po ovom sudu kao razpravnoj oblasti dozvoljena tražbena prodaja kuće pod br. 48 u Prezidu, na osta-vinu Antona Hudolina spadajuće vis-a-vis župnoj crkvi lezeće in cvrstog materiala zidane podzemno iz pro-stranih podrumah, razi zemlje iz jedne velike sobe kuhinje izbe prostranog hodnika, jednog prostranog dućana i magazina; u prvom katu iz šest sobah ku-hinje i izbe, pod krovom iz četirih sobah in kuhinje sastojeće, tudi za trgovinu i krému sposobne, kojoj spada nuzgrada, t. j. zidana prostrana štala, zgora senarica, te prostrana bašča, sve ovo polog inventara na 7499 gld. procenjeno, te da je za izvedenje ove dražbe urečen dan 28. srpnja (julija) 1881 u 10 sati prije podne na licu mesta u Prezidu, kamo se kupiti želeći doći pozivlju, time da će se ista nepokretnost najboljem nudiocu no ne za manje od 5000 for. av. dopitati, dočim se ostali dražbeni uveti mogu kod suda ovog ugledati, a hipotekarnih verovnikah na toj nepokretnosti neimade, a kupac će imate zemljišni prenos ove nepokretnosti na svoj trošak izposlovati.

Kr. kotarski sud u Čabru,

dné 23. svibnja 1881.

Kr. kot. pristav upravitelj suda:

Quatternik.

Kavarna „pri Slonu“.

Vsak dan

(374—2)

sladoled.

Podpisani priporočam čestitemu občinstvu, po-sebno potnikom, svojo dobro oskrbljeno, blizu kolo-dvora **St. Peter** uže 23 let obstoječo

„Národno gostilno“, („Hôtel National“).

Naj vsakateri se potru-di priti, kdor želi biti dobro in brzo postrežen z dobrim naravnim vinom: kraškim teranom, dolenjem, starim hrvatom in dobro domačo vremšino ter svežno z ledenice Puntigamsko pivo, mnogovrstne domače in tuje botelije, likerje, domači 4letni slivovec vsake vrste in okusne jedi, vedno pripravljene spodobno opravljene sobe z več postljami; pri vsakem vlaku je sluga za spremstvo potnikov; najnižjo ceno zagotavlja

(144—9)

Ivan Korošec.

Važno za trgovce z lesom!

Do 4000

jelkovih in smerekovih dreves,

od 16—32 palcev je v lepej legi Notranjskega blizu
železnice na prodaj.

Kje pove iz prijaznosti opravnštvo „Sloven-skega Naroda“. (369—2)

EPILEPSIJO

(božjast) ozdravi indijski zeliški sok, ki se kot posebnost, da kot jedino sredstvo z najboljšim vspehom rabi zoper božjast. (218—7)

Božjastni se hitro in srečno ozdravi, ako štiri-krat ali petkrat na dan tega soka po 15 kapljic na sladkorji zavžije. Celo najstarejša in najzlobnejša bo-lezen se ublaži in naposled popolnem odpravi.

Dobiva se **flacon po 20 kr.** v skoraj vseh lekarnah Avstro-Ogerske, a v Ljubljani ima ta sok lekarnar g. **Julij pl. Trnkoczy**, v Jičnu pa pri-rejevatelj **Rudolf Stahl**, emer. lekarnar.

S pošto se menj kot 2 flacona ne pošilja.

• Zdravljenje po zimi. •

WILHELMOV

antiartritiški antirevmatiški

kri čistilni čaj

od

Franc Wilhelm-a,

lekar v Neuenkirchenu (Dolenje-Avstr.),

je najboljšim vspehom rabil se zoper protin, trganje po udih, zastarele hude bolezni, zmirom gnoječe se rane, spol-ske in bolezni na polti, izrastke na ži-votu in obrazu, kite, sifiliška ulesa, napihnenje jeter in vranice, zlato žilo, zlaténico, bolečine v živcih, kitah in udih, stiskanje v želodeci, če ne gredo vetrovi od človeka, zoper zaprtje, če človek ne gre lahke na vodo, zoper po-lucije, moško slabost, ženski tok, bra-morje, bezgavke in zoper druge bolezni, kar potrjuje tisoč priznavalnih pisem. Spričevala na zahtevanje zastonj.

Zavitki v 8 snopičih po 1 gld.; za kolek in pošiljanje 10 kr.

Popačenih izdelkov naj se nikar ne kupuje in gleda na znane v več državah zabranjene varstvene marke.

Zaloge imajo:

V Ljubljani: **Peter Lascnik.**

V Brodu Evgen Schrepel, lekar. V Gradei J. Purgleitner, bratje Ober-auzmeyer, Wend. Trnkoczy, le-karji. V Kranju Karel Savnik, lekar. V Mariboru Alojzij Quandest, lekar. V Metliki Fr. Wacha, lekar. V Novem mestu Dom. Rizoli, lekar. V Postojni Anton Leban, lekar. V Zagrebu Sig. Mitlbach, lekar. (18—17)

• Zdravljenje spomladi. •

OGLAS!

OGLAS!

Da bode našim prečestitim naročnikom v Avstro-Ogerskej bolj priročno, osnovali smo s 1. majem 1881 pod firmo

VOGEL & Co,

Wien, II., Untere Augartenstrasse 33,

podružnico, kjer so razstavljeni za prodaj naši

lokomobili, mlatilnice

in vse drugo kmetijsko orodje,

ter prosimo p. n. kupujoče občinstvo, naj se tja obrne, kadar kaj potrebuje.

Zmožnost konkurirati — ne samo kar se tiče **tehnike** in **moči**, ampak tudi **solidnega dela** ob porabi **najboljše** **tvarine** in kar se tiče **prilicno** **manjše** **cene** — to so **najboljše prednosti** **naših izdelkov**.

Natančneje prinašajo **naši ceniki s podobami**, katere pošiljamo na željo zastonj in **franko**.
Dunaj, dné 1. maja 1881.

VOGEL & Co.,

fabrika za stroje, livarna z železom in izdelovatelj kotlov
v Neusellerhausen-Leipzig.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.